

Till dig som möter
barn och ungdomar
i din yrkesroll

Information om boffning

Att andas in drivgas från till exempel torschampo eller tändargas för att bli berusad är livsfarligt. Det kan orsaka akut hjärtstopp inom en minut. Man kan dö första gången man provar att boffa.

Boffning är inte vanligt men medför en akut dödlig risk på ett sätt som inte motsvaras av andra berusningsmedel som unga vanligen experimenterar med.

Giftinformationscentralen
SWEDISH POISONS INFORMATION CENTRE

LÄKEMEDELSVERKET
SWEDISH MEDICAL PRODUCTS AGENCY

Vad är boffning?

Att boffa innebär att andas in gaser eller flyktiga lösningsmedel för att orsaka ett rus i form av eufori, skrattattacker och hallucinationer. Ruset varar under kort tid.

Vid boffning andas man in sprayer som torrschampo, deodorant och doftspray – lättillgängliga produkter som finns att köpa i dagligvaruhandeln. Sprayerna innehåller drivgaserna butan, isobutan och propan och det är dessa som orsakar både berusningen och de allvarliga riskerna. Butangas finns också i tändare och som tändargasspray. För att få i sig gasformiga berusningsmedel genom boffning sprutar man ofta sprayflaskans innehåll i en påse som man sedan andas i.

Sniffning

Sniffning innebär oftast att andas in ångor av lättflyktiga lösningsmedel (ofta via en trasa eller direkt ur förpackningen) som kan finnas i till exempel lim eller förtunningsmedel. Produkter som tillhandahålls i dagligvaruhandeln, såsom lim, innehåller idag inga lösningsmedel som orsakar berusning.

Vilka risker finns?

Att boffa drivgaser är förenat med livsfara. Drivgasen påverkar nervcellerna i hjärnan, vilket orsakar berusning, men också det känsliga signalsystemet i hjärtat vilket kan leda till akut hjärtstopp och plötslig död. Detta kallas i internationella sammanhang för "sudden sniffing death syndrome", men "plötslig boffningsdöd" är en bättre benämning eftersom just inhalation av drivgaser oftast ligger bakom. Plötslig boffningsdöd är inte kopplad till "överdosering", utan risken finns varje gång man berusar sig genom boffning.

Det är inte farligt med normal användning av produkter som torrschampo eller doftspray eftersom koncentrationen av drivgaser i luften inte blir lika hög som när man boffar.

Vad behöver jag veta?

- Ruset av drivgaser kommer snabbt och går över inom cirka 5 minuter. Därför kan det vara svårt att upptäcka att någon har boffat.
- Allvarliga symtom kommer också snabbt, och hjärtstopp kan inträffa inom en minut.
- Antalet samtal om boffning till Giftinformationscentralen ökar och en majoritet av samtalen gäller barn och ungdomar.
- Att boffa drivgaser är inte samma sak som att andas in lustgas. Lustgas är inte ofarligt, men har inte den akuta och livsfarliga effekten på hjärtat som drivgaser har.

Om en person har boffat blir hjärtat extra känsligt för kroppens egna stresshormoner, och stress eller fysisk ansträngning ökar risken för hjärtstillestånd och död. Därför är det viktigt med ett lugnt bemötande om man ertappar någon med att boffa.

När ska man uppsöka sjukhus?

Ring alltid Giftinformation för rådgivning om någon har boffat. Den som nyligen boffat bör observeras på sjukhus. Om den som har boffat svimmar, blir slö eller drabbas av andnöd ska man omedelbart ringa 112.

Vad kan jag göra som vuxen?

Om man misstänker att ett barn eller en ungdom andats in drivgaser för att bli berusad är det viktigt att agera för att få stopp på beteendet. Boffning medför en akut dödlig risk på ett sätt som inte motsvaras av några andra berusningsmetoder som barn och ungdomar vanligen experimenterar med. Boffning bland barn och unga sker vanligtvis i grupp, så det är viktigt att försöka kartlägga användningen i gruppen. Dessutom bör fler informeras, till exempel:

- skolor, inklusive fritidspersonal
- fältassistenter
- lokal polis
- socialtjänst
- vårdnadshavare
- personal på institutionen i de fall händelsen skett på exempelvis ett HVB-hem eller SiS-hem.

Informera om riskerna med att boffa. Berätta att det kan orsaka hjärtstopp första gången. Var observant på om du ser tomma behållare på toaletter eller i andra utrymmen, och uppmana andra att också vara observanta.

Vad är risken med torrschampo?

Utöver den risk som drivgasen utgör innehåller torrschampo även ett pulver. Pulvret i torrschampot liknar talk och kan skada luftrören och lungorna. Det kan ge svåra lunginflammationer och vid upprepat bruk kan skadorna bli bestående.

Om man har boffat torrschampo och får andningsbesvär eller hosta som inte snabbt går över behöver man uppsöka sjukhus.

Har du frågor om boffning?

Här kan du få råd och svar på frågor om boffning och andra droger.

Giftinformationscentralen

Ring 010-456 67 00. Dygnet runt, årets alla dagar för frågor om akuta förgiftningsfall. Måndag till fredag 9.00-17.00 för allmänna frågor.

1177 – ring 1177 för sjukvårdsrådgivning eller besök 1177.se.

112 – om läget är akut, ring 112.